

Groupe parlementaire

Här Claude Wiseler

President vun der Deputéiertechamber

19, um Krautmaart

L-1728 Lëtzebuerg

Lëtzebuerg, den 2. Februar 2024

Här President,

sou wéi d'Chambersreglement et virgesäit, bieden ech lech, dës parlamentaresch Fro un den Här Kulturminister, un den Här Banneminister an un den Här Minister fir Landesplanung weiderzeleeden.

Am Kader vum Londoner Vertrag ass déi nei Grenz tëscht Lëtzebuerg an der Belscht festgeluecht ginn. Fir dës nei Grenz ze delimitéieren, goufen am Joer 1843 287 Bornen op 148 km opgeriicht.

Et schénkt esou ze sinn, datt landeswäit eng Rei vun deene Grenzborne bewosst ewechgeholl goufen, anerer sinn einfach verschwonnen an net méi rëmfannen. Déi meescht Grenzbornen, déi vun hirer ursprüngelecher Plaz ewechgeholl goufen, befannen sech um Territoire vun der Gemeng Käerjeng. Mengen Informatiounen no feelen do ëm déi 16 Bornen.

Iwwerdeems ass et awer sou, datt bei enger Rei vun deene feelende Bornë wuel gewosst ass, wou si sech befannen. Eng Parti stinn am Depot vu Ponts et Chaussées zu Kapellen.

Et ass evident, datt eis Grenzbornen zum historesch-kulturelle Patrimoine vu Lëtzebuerg gehéieren an dofir net verréckelt oder ewechgeholl dierfe ginn.

An deem Kontext géif ech der Regierung gär dës Froe stellen:

1. Kann d'Regierung opschlësselen, wéi vill Bornen, déi d'Grenz tëscht Lëtzebuerg a sengen Nopeschlänner markéieren, insgesamt haut nach do stinn?
2. Ass der Regierung bekannt, wéi vill vun deenen 287 Bornen, déi d'Grenz tëscht Lëtzebuerg an der Belscht markéieren, ewechgeholl goufen, respektiv, verschwonne sinn?
3. Am Fall, wou dës Borne bewosst ewechgeholl goufen: Wat war d'Motivatioun, fir dës Grenzbornen ewechzehuelen a wéini ass dat geschitt? Firwat goufen dës Grenzbornen net erëm zeréck gesat?
4. Ass der Regierung bekannt, wou dës Bornen, déi bewosst ewechgeholl goufen, sech haut - nieft deem uewe genannten Depot vu Ponts et Chaussées zu Kapellen - befannen?
5. Sinn déi betreffend Plazen, wou an der Vergaangenheet Grenzborne stoungen, kartographesch markéiert?

6. Ass et an de Ae vun der Regierung net esou, dass an deene Fäll, wou Bornë bewusst ewechgeholl goufen, géint de Schutz vum histoersch-kulturelle Patrimoine verstouss gouf?
7. Gedenkt d'Regierung am Hibleck op de Schutz vum histoersch-kulturelle Patrimoine vu Lëtzebuerg all déi Grenzbornen, déi bewusst ewechgeholl goufen, nees op hir ursprüngelech Plaz opzestellen? Wa jo, wéi wëll d'Regierung konkret virgoen, fir dëst ze erreechen? Besteet an deem Kontext schonn en Dialog mat den zoustännegen Autoritéite vu Ponts et Chaussées?

Mat déiwem Respekt,

Fred Keup
Deputéierten

**Äntwert vum Kulturminister Eric Thill, der Ministesch fir Mobilitéit an ëffentlech Aarbechten
Yuriko Backes an dem Finanzminister Gilles Roth op d'parlamentaresch Fro n° 279 vum 2. Februar
2024 vum Här Deputéierte Fred Keup**

1. De Kadaster huet keng Kenntnis dervun, wéi vill Bornen, déi d'Grenz tëscht Lëtzebuerg a sengen Nopeschlänner markéieren, insgesamt haut nach do stinn. An deem Kontext verweist de Kadaster op d'Obligatioun vun de Gemengen, déi un eng Landesgrenz stoussen, all Joer d'Grenz ofzegoen.

Fir d'Grenz mat der Belsch ass dat z. B. d' "Convention du 25 octobre 1850 entre le Grand-Duché de Luxembourg et la Belgique, pour l'entretien et la conservation des bornes indicatives des limites entre les deux Pays." Den Artikel 1 vum Reglement, den zur Konventioun gehéiert, seet : "Les autorités locales des communes limitrophes feront vérifier, chaque année, le 1er mai, les bornes placées sur la limite, afin de s'assurer si elles sont en bon état. En cas de détérioration ou de déplacement, il en sera dressé procès-verbal en double expédition."

Dëst Reglement reegelt och d'Suitten, déi sech aus dem Procès-verbal erginn.

2. De Kadaster weess vun op mannst 24 Bornen déi d'Grenz tëscht Lëtzebuerg an der Belsch markéieren, déi entweder verschwonne sinn oder ewechgeholl goufen, huet awer keng Kenntnis dervun, wéi vill Bornen insgesamt ewechgeholl goufen, respektiv verschwonne sinn.
3. D'Grenzborne sinn an de meeschte Fäll wéinst Infrastrukturaarbechten, wéi z.B. beim Stroossenausbau ewechgeholl ginn, respektiv stoungen op Industrieterrainen (haaptsächlech am Süden), esou datt et duerno och net ëmmer méiglech war, se op déi genee Plaz zrëckzesetzen déi d'Grenz markéiert. Vu datt eng Grenzborne net en einfachen Dekoratiounsobjekt ass, ka se och net op eng alternativ Plaz, nieft hirem originalen Emplacement zrëckgesat ginn.

Sou hu verschidde Bornen z.B. am Kader vun der Entsteung vum "Pôle Européen de Développement" (PED) am Dräilännereck Réiden op der Kor – Mäertesbiërg – Éibërg, ewéi och beim Bau vun der Areler Autobunn (A6) mam Grenzposten zu Sterpenech/Grass, mussen ewechgeholl ginn, well d'Plaz gebraucht gi war fir déi genannte Projeten ze realiséieren. Dës Grenzsteng kënnen also och net méi all zrëckgesat ginn.

4. Deemools hunn d'Servicer vun der Stroossebauverwaltung sech dorëms gekëmmert fir d'Bornen ewechzehuelen a se op Kapellen an den Depot ze bréngen. Haut befanne sech nach 6 Bornen (all aus dem genannte Raum vum PED) am Depot vum Regionalservice Kapellen um Wandhaff. Aner Borne sinn diversen Entitéiten zur Verfügung gestallt ginn. Dëst gouf am Kader vun enger Konventioun tëscht der Stroossebauverwaltung an dem jeeweilegen Demandeur gereegelt. Follgend Entitéite kruten esou Bornen zur Verfügung gestallt:

- 1 Born fir de Musée de la Police Grand-Ducale ;
- 1 Born fir de Musée de la Résistance ;
- 1 Born fir de Musée du Scoutisme International (Arel) ;
- 1 Born fir d'Gemeng Stengefort ;
- 1 Born fir de Musée des Douanes et Accises ;

Dernieft ginn nach dräi Bornen aktuell vum Musée Dräi Eechele verwalt an ausgestallt, wouvunner eng dem Luxembourg City Museum zur Verfügung gestallt gouf.

5. D'Positioun vun de Standpunkte vun de Bornen ass op alen topographesche Kaarten agezeechent. Am einfachste fënnt een des Kaarten op geoportail.lu ënnert « Topographesch Kaarten » am Thema « ALLGEMENG ».
6. D'Regierung ass der Meenung, datt et kaum eng besser Valorisation vun eisem histoersch-kulturelle Patrimoine gëtt, wéi en op ëffentlech zougängleche Plazen, wéi den uewe genannte Muséeën, engem breede Public méi no ze bréngen. Besonnesch am Musée Dräi Eechelen gouf z.B. eng Grenzborn als ee vun den Haaptobjete vun der permanenter Ausstellung ausgewielt, an dofir och speziell opwenneg restauréiert. Eng aner steet ganz prominent op der Wiss virum Musée. Esou konnte sech déi ronn 40.000 Visiteuren 2023 der histoischer Bedeitung vun de Grenzbornen am Kontext vun eiser Identitéit bewosst ginn. Och am Lëtzebuerg City Museum huet eng vun de Bornen eng fest Plaz an der permanenter Ausstellung.
7. D'Gemeng Stengefort wëll verschidde Bornen am Raum Grass/Sterpenech zerécksetze loossen an d'Verwaltung vum Kadaster huet schonn de Bornage laanscht den CR110 vu Grass op Klengbetten gemaach. An alle Fäll, muss en Zrécksetze vun de Grenzbornen an Zesummenaarbecht mat den Autoritéite vum Nopeschland koordinéiert ginn.

Lëtzebuerg, den 9. Abrëll 2024

De Kulturminister

(s.) Eric Thill